

LAKIALOITE 145/2001 vp

Laki sairausvakuutuslain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan, että pienin äitiys-, isyys- ja vanhempainraha nostettaisiin 60 markasta päivältä 112,50 markkaan eli 18,92 euroon

1.9.2002 lähtien. Tällöin alin äitiyspäiväraha olisi samalla tasolla kuin alin työttömyyspäiväraha.

PERUSTELUT

Vähimmäismääräinen äitiys-, isyys- tai vanhempainraha on tällä hetkellä 60 markkaa päivältä. Vähimmäisäitiyspäivärahaa maksetaan kuudelta päivältä viikossa ja päiväraha on verotettavaa tuloa. Henkilö voi saada 1 440 markan edestä verollista minimiäitiyspäivärahaa kuukaudessa.

Vanhempainvakuutuksen tarkoitus on korvata poisjääviä ansiotuloja sekä taata tulottomille henkilöille perusturva. Tätä toteutetaan sairausvakuutuslakiin perustuen äitiys-, isyys- ja vanhempainrahojen avulla. Äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan määrä lasketaan päivärahan alkamista edeltävänä vuonna vahvistetussa verotuksessa todettujen työtulojen perusteella. Jos henkilö ei saa työtulojen perusteella äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa, etuus maksetaan vähimmäismääräisenä.

Vähimmäisäitiyspäiväraha on ollut vuodesta 1996 lähtien 60 markkaa, kun se ennen sitä oli 79,40 markkaa päivässä. Vuonna 1995 tehty leikkaus pienensi jo ennestään matalatasoista minimiäitiyspäivärahaa neljänneksellä.

Vähimmäismääräistä päivärahaa saa vuosittain noin 34 000 henkilöä. He ovat pääosin työttömiä, vastavalmistuneita, pätkätöitä tekeviä, yrittäjiä, maanviljelijöitä tai opiskelijoita. Vaikea tilanne syntyy esimerkiksi silloin, kun henkilö siirtyy työttömyyskorvaukselta äitiyspäivärahalle. Henkilön kuukausittaiset tulot laskevat yli tuhannella markalla. Nykyisen työttömyys- turvan 127 markan työttömyyskorvauksen sijaan henkilö saa 60 markkaa päivältä. Myös vastavalmistuneiden ja opiskelijoiden taloudellinen tilanne huononee merkittävästi vanhemmuuden takia.

Perustuslain mukaan jokaisella on oikeus perustoimeentulon turvaan työttömyyden, sairauden, työkyvyttömyyden ja vanhuuden aikana sekä lapsen syntymän ja huoltajan menetyksen perusteella. Nykyinen 60 markan vähimmäisäitiyspäiväraha ei täytä tätä vaatimusta.

Vähimmäismääräisen äitiys-, isyys- tai vanhempainrahan tulee olla sen suuruinen, että se täyttää perheen toimeentulon minimivaatimukset. Tämän johdosta lakialoitteessa ehdotetaan

vanhempainpäivärahan vähimmäismäärän nostamista 112,50 markkaan eli 18,92 euroon, mikä tekee kuukaudessa 454,10 euroa eli 2 700 markkaa.

Lapsiperheiden tukeminen taloudellisesti on tulevaisuuden ongelmien ennaltaehkäisyä. Sosiaaliturvan tulee olla sellainen, että se estää mahdollisimman hyvin vanhemmuuden ja työelämän vaatimusten välisiä ristipaineita. Jokaisella henkilöllä tulee olla taloudellinen mahdollisuus vanhemmuuteen. Ehdotetulla muutoksella voi olla myönteisiä vaikutuksia syntyvyyteen.

Lakiehdotuksen taloudelliset vaikutukset ovat ensi vuonna arviolta 13,45 miljoonaa euroa eli 80 miljoonaa markkaa. Kaikkein pienituloisimpien, nuorten lapsiperheiden elämisen edellytysten parantaminen ja mahdollisuuksien avaaminen on oikeansuuntaista perhe- ja sosiaalipolitiikkaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

sairausvakuutuslain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain (364/1963) 22 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 640/2001, seuraavasti:

22 §

Äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan määrä päivältä on yhtä suuri kuin 16 ja 17 §:ssä sekä 18 a §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu päivära-

ha. Äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan määrä on kuitenkin vähintään 18,92 euron suuruinen.

—————
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2002.

Helsingissä 26 päivänä lokakuuta 2001

Anu Vehviläinen /kesk
Juha Rehula /kesk

Mari Kiviniemi /kesk
Tanja Karpela /kesk